

ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 20.5.2020 г.
COM(2020) 524 final

Препоръка за

ПРЕПОРЪКА НА СЪВЕТА

относно националната програма за реформи на Словения за 2020 г. и съдържаща становище на Съвета относно програмата за стабилност на Словения за 2020 г.

Препоръка за

ПРЕПОРЪКА НА СЪВЕТА

относно националната програма за реформи на Словения за 2020 г. и съдържаща становище на Съвета относно програмата за стабилност на Словения за 2020 г.

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 121, параграф 2 и член 148, параграф 4 от него,

като взе предвид Регламент (ЕО) № 1466/97 на Съвета от 7 юли 1997 г. за засилване на надзора върху състоянието на бюджета и на надзора и координацията на икономическите политики¹, и по-специално член 5, параграф 2 от него,

като взе предвид препоръката на Европейската комисия,

като взе предвид резолюциите на Европейския парламент,

като взе предвид заключенията на Европейския съвет,

като взе предвид становището на Комитета по заетостта,

като взе предвид становището на Икономическия и финансов комитет,

като взе предвид становището на Комитета за социална закрила,

като взе предвид становището на Комитета за икономическа политика,

като има предвид, че:

- (1) На 17 декември 2019 г. Комисията прие годишната стратегия за устойчив растеж, с което постави началото на европейския семестър за координация на икономическите политики за 2020 г. Тя взе надлежно предвид Европейския стълб на социалните права, провъзгласен от Европейския парламент, Съвета и Комисията на 17 ноември 2017 г. Въз основа на Регламент (ЕС) № 1176/2011 на 17 декември 2019 г. Комисията прие Доклада за механизма за предупреждение, в който Словения не е посочена като държава членка, за която ще се извърши задълбочен преглед. На същата дата Комисията прие и препоръка за препоръка на Съвета относно икономическата политика на еврозоната.
- (2) Докладът за Словения² за 2020 г. беше публикуван на 26 февруари 2020 г. В него бе оценен напредъкът на Словения по изпълнението на специфичните за държавата препоръки, приети от Съвета на 9 юли 2019 г.³, последващите действия във връзка с препоръките, приети през предходните години, и напредъкът на държавата по изпълнението на националните ѝ цели по стратегията „Европа 2020“.

¹ ОВ L 209, 2.8.1997 г., стр. 1.

² SWD(2020) 523 final.

³ ОВ C 301, 5.9.2019 г., стр. 117.

- (3) На 11 март 2020 г. Световната здравна организация обяви официално световна пандемия от COVID-19. Това е тежка извънредна ситуация в областта на общественото здраве, която засяга гражданите, обществата и икономиките. Тя поставя националните здравни системи под силен натиск, причинява смущения в световните вериги за доставки, нестабилност на финансовите пазари и сътресения в потребителското търсене и се отразява отрицателно на различни сектори. Тя застрашава работните места на хората, доходите им и стопанската дейност на предприятията. Тя доведе до голямо икономическо сътресение, което вече оказва значително отрицателно отражение върху Европейския съюз. На 13 март 2020 г. Комисията прие съобщение⁴, в което се призовава за координирани икономически мерки в отговор на кризата, включващи всички участници на национално равнище и на равнището на Съюза.
- (4) Няколко държави членки обявиха извънредно положение или въведоха спешни мерки. Всички спешни мерки следва да бъдат строго пропорционални, необходими, ограничени във времето и в съответствие с европейските и международните стандарти. Те следва да подлежат на демократичен надзор и независим съдебен контрол.
- (5) На 20 март 2020 г. Комисията прие съобщение относно активирането на общата клауза за дерогация, предвидена в Пакта за стабилност и растеж⁵. Клаузата, както е посочено в член 5, параграф 1, член 6, параграф 3, член 9, параграф 1 и член 10, параграф 1 от Регламент (ЕО) 1466/97 и в член 3, параграф 5 и член 5, параграф 2 от Регламент (ЕО) 1467/97, улеснява координирането на бюджетните политики във времена на сериозен икономически спад. В своето съобщение Комисията споделя становището на Съвета, че предвид очаквания сериозен икономически спад в резултат на разпространението на COVID-19, действащите условия позволяват да се задейства клаузата. На 23 март 2020 г. министрите на финансите на държавите членки се съгласиха с оценката на Комисията. Активирането на общата клауза за дерогация позволява временно отклонение от плана за корекции за постигане на средносрочната бюджетна цел, при условие че с това не се излага на риск фискалната устойчивост в средносрочен план. Във връзка с корективната част на Пакта за стабилност и растеж Съветът може също така да реши, по препоръка на Комисията, да приеме промяна във фискалната траектория. Общата клауза за дерогация не спира прилагането на процедурите, предвидени в Пакта за стабилност и растеж. Тя позволява на държавите членки да се отклонят от бюджетните задължения, които обичайно се прилагат, като същевременно дава възможност на Комисията и на Съвета да предприемат необходимите мерки за координиране на политиката в рамките на Пакта.
- (6) Необходими са постоянни действия за ограничаване и контрол на разпространението на пандемията, за повишаване на устойчивостта на националните здравни системи, за смекчаване на социално-икономическите последици чрез мерки за подкрепа на предприятията и домакинствата и за гарантиране на подходящи здравословни и безопасни условия на труд с оглед на възобновяването на икономическата дейност. Съюзът следва да използва пълноценно различните инструменти, с които разполага, за да подкрепи усилията на държавите членки в тези области. Успоредно с това държавите членки и Съюзът следва да работят съвместно, за да подготвят мерките, необходими за връщането към нормалното функциониране на нашите общества

⁴ COM(2020) 112 final.

⁵ COM(2020) 123 final.

и икономики, както и към устойчивия растеж, като наред с другото се интегрират зеленият преход и цифровата трансформация и се извадят всички поуки от кризата.

- (7) Кризата, свързана с COVID-19, изтъкна гъвкавостта, която предлага единният пазар по отношение на адаптирането към извънредни ситуации. За да се гарантира обаче бърз и плавен преход към етапа на възстановяване и свободното движение на стоки, услуги и работници, извънредните мерки, които възпрепятстват нормалното функциониране на единния пазар, трябва да бъдат премахнати веднага щом престанат да бъдат абсолютно необходими. Текущата криза разкри необходимостта от планове за готовност за действие при кризи в здравния сектор, като тази готовност включва по-специално подобрени стратегии за покупка, диверсифицирани вериги на доставки и стратегически запаси от основни консумативи. Тези елементи са изключително важни за разработването на по-обхватни планове за готовност за действие при кризи.
- (8) Законодателят на Съюза вече измени съответните законодателни уредби⁶, предоставяйки на държавите членки възможността да мобилизират всички неизползвани ресурси от европейските структурни и инвестиционни фондове, за да могат да се справят с извънредните последици от пандемията от COVID-19. Тези изменения ще осигурят допълнителна гъвкавост, както и опростени и рационализирани процедури. За да се намали натискът върху паричните потоци, за счетоводната година 2020—2021 държавите членки могат също така да се възползват от 100-процентово съфинансиране от бюджета на Съюза. Словения се насърчава да използва пълноценно тези възможности, за да помогне на хората и секторите, които са в най-затруднено положение.
- (9) [Възможно е разпространението на социално-икономическите последици от пандемията да бъде неравномерно в различните региони на Словения поради различните модели на специализация и концентрация на икономическите дейности. Това води до съществен риск от задълбочаване на вече наблюдаваната тенденция на увеличаване на различията между столицата и останалата част на страната. В съчетание с риска от временни смущения в процеса на сближаване между държавите членки настоящата ситуация изисква целенасочени мерки на политиките.
- (10) На 30 април 2020 г. Словения представи своята национална програма за реформи за 2020 г. и своята програма за стабилност за 2020 г. Двете програми бяха оценени едновременно, за да бъдат отчетени взаимовръзките между тях.
- (11) Спрямо Словения понастоящем се прилагат предпазните мерки на Пакта за стабилност и растеж и правилото за дълга.

---

⁶ Регламент (ЕС) 2020/460 на Европейския парламент и на Съвета от 30 март 2020 г. за изменение на регламенти (ЕС) № 1301/2013, (ЕС) № 1303/2013 и (ЕС) № 508/2014 във връзка със специални мерки за мобилизиране на инвестиции в системите на здравеопазване на държавите членки и в други сектори на техните икономики в отговор на избухването на COVID-19 (Инвестиционна инициатива в отговор на коронавируса) (ОВ L 99, 31.3.2020 г., стр. 5) и Регламент (ЕС) 2020/558 на Европейския парламент и на Съвета от 23 април 2020 г. за изменение на регламенти (ЕС) № 1301/2013 и (ЕС) № 1303/2013 по отношение на специалните мерки за предоставяне на изключителна гъвкавост за използване на европейските структурни и инвестиционни фондове в отговор на избухването на COVID-19 (ОВ L 130, 24.4.2020 г., стр. 1).

- (12) На 13 юли 2018 г. Съветът препоръча на Словения да гарантира, че номиналният темп на растеж на нетните първични държавни разходи⁷ не надвишава 3,1 % през 2019 г., което съответства на годишна структурна корекция в размер на 0,65 % от БВП. Цялостната оценка на Комисията потвърждава значително отклонение от препоръчания план за корекции за постигане на средносрочната бюджетна цел през 2019 г. и през 2018 г. и 2019 г., взети заедно. С оглед на задействането на общата клауза за дерогация обаче не е оправдано предприемането на по-нататъшни стъпки в рамките на процедурата за значително отклонение за Словения.
- (13) В своята програма за стабилност за 2020 г. правителството планира номиналното салдо да се влоши, преминавайки от излишък в размер на 0,5 % от БВП през 2019 г. към дефицит от 8,1 % от БВП през 2020 г. След намалението, достигнало 66,1 % от БВП през 2019 г., съгласно програмата за стабилност за 2020 г. се очаква през 2020 г. съотношението на консолидирания държавен дълг към БВП да нарасне до 82,4 %. Макроикономическата и фискалната перспектива се характеризират с високата степен на несигурност, породена от пандемията от COVID-19.
- (14) В отговор на пандемията от COVID-19 и в рамките на координирания подход на Съюза Словения прие бюджетни мерки за увеличаване на капацитета на здравната система, за ограничаване на пандемията и за облекчаване на положението на засегнатите в особена степен хора и сектори. Съгласно програмата за стабилност за 2020 г. тези бюджетни мерки възлизат на 4,4 % от БВП. Мерките включват режими на работа при непълно работно време за временно съкратени служители и самостоятелно заетите лица (2,3 % от БВП), по-високи разходи за здравеопазване (0,5 % от БВП), компенсация за работници, останали на работното място (0,4 % от БВП), кризисен бонус за служители в публичния сектор (0,4 % от БВП), отсрочени данъци (0,4 % от БВП) и финансова помощ за уязвими групи (0,2 % от БВП). Освен това Словения обяви мерки, които, макар и да нямат пряко отражение върху бюджета, ще допринесат за подпомагане на ликвидността на предприятията. Според програмата за стабилност за 2020 г. те се оценяват на 5,1 % от БВП. Тези мерки включват гаранции по заеми (4,8 % от БВП), отсрочени данъци (0,2 % от БВП) и освобождаване от социалноосигурителни вноски за самостоятелно заетите лица (0,1 % от БВП). Според прогнозата на Комисията от пролетта на 2020 г. обаче всички отсрочени данъци се разглеждат като мерки за ликвидност без отрицателно въздействие върху бюджета през 2020 г. Като цяло предприетите от Словения мерки са в съответствие с насоките, изложени в Съобщението на Комисията относно координирани икономически мерки в отговор на пандемията от COVID-19. Цялостното прилагане на тези мерки, последвано от пренасочване на фискалните политики към постигане на разумни средносрочни фискални позиции, когато икономическите условия позволяват това, ще допринесе за запазването на фискалната устойчивост в средносрочен план.

---

⁷ Нетните първични държавни разходи се състоят от общите държавни разходи с изключение на разходите за лихви, разходите по програми на Съюза, които изцяло се покриват от приходи от фондове на Съюза, и недискреционните промени в разходите за обезщетения при безработица. Държавните разходи за бруто образуване на основен капитал се изглаждат за период от 4 години. Дискреционните мерки по отношение на приходите и предвиденото по закон увеличаване на приходите са взети предвид. Еднократните мерки по отношение както на приходите, така и на разходите, са нетирани.

- (15) Въз основа на прогнозата на Комисията от пролетта на 2020 г. при непроменена политика се предвижда салдото на Словения по консолидирания държавен бюджет да бъде -7,2 % от БВП през 2020 г. и -2,1 % от БВП през 2021 г. Съотношението на консолидирания държавен дълг към БВП се очаква да достигне 83,7 % от БВП през 2020 г. и 79,9 % през 2021 г.
- (16) На 20 май 2020 г. Комисията представи доклад, изготвен в съответствие с член 126, параграф 3 от Договора, вследствие на планираното от Словения нарушение на прага на дефицита в размер на 3 % от БВП през 2020 г. Като цяло, в анализа се предполага, че критерият за дефицита, определен в Договора и в Регламент (ЕО) № 1467/1997, не е изпълнен.
- (17) Словения обяви епидемията от COVID-19 на 12 март 2020 г. по своя Закон за заразните болести и предприе мерки в областта на общественото здраве, за да ограничи разпространението на вируса. Това включваше координиране на съответните роли на службите за общественото здраве, за първични и вторични грижи и на други служби, както и въвеждане на подходящ протокол за тестване. Успоредно с това Словения въведе строги мерки за изолация при домашни условия, като същевременно остави отворени хранителните магазини, аптеките, банките, бензиностанциите и пощенските станции. Мерките за общественото здраве и изолация при домашни условия помогнаха на Словения да предотврати през първата вълна (март-май) броя на сериозно болните, който надхвърля капацитета на здравната система на страната. Поради мерките за изолация в домашни условия много дружества закриха временно или намалиха своята дейност. В една отворена и ориентирана към износа икономика като словенската смущенията във веригата на доставки и намаленото търсене на продукти в световен мащаб оказаха особено силно въздействие върху растежа. Като се има предвид несигурността по отношение на икономическото развитие, се отлагат много инвестиционни решения в частния сектор. Тъй като транспортът и туризмът, два от най-важните сектори на Словения, се очаква да са най-засегнати през 2020 г., с понижение от 70 % през 2020 г., се прогнозира много рязък спад на БВП.
- (18) До края на април 2020 г. органите приеха два пакета от мерки за компенсиране на сътресенията, причинени от COVID-19⁸. Първият пакет за смекчаване на последиците от кризата на стойност около 3,1 милиарда евро, равняващ се на около 6,4 % от БВП, е насочен основно към защитата на работните места и социално уязвимите групи. Държавата покрива обезщетенията за заплащане, обезщетенията за болест и вноските за социално осигуряване за временни съкращения, както и вноските за пенсионно осигуряване на служители, които остават на работното си място. За да се облекчат ограниченията по отношение на ликвидността на предприятията и домакинствата, обслужването на заемите може да бъде отложено за срок до 12 месеца. Вторият пакет, който възлиза на около 2 милиарда евро, равняващ се на около 4,2 % от БВП, предоставя основно помощ за осигуряване на ликвидност на предприятията. Пакетът включва схема за държавна гаранция чрез банки, която дава възможност за предоставяне на заеми на големи предприятия, гарантирани от държавата до 70 % от главницата, и заеми за малки и средни предприятия (МСП), гарантирани до 80 %. Отсрочването на данъчните плащания и освобождаването от

---

⁸ Комисията прие Временна рамка за държавната помощ за такива мерки за помощ, която, наред с другото, включва предпазни мерки по отношение на жизнеспособността на предприятията; ОВ С 91I, 20.3.2020 г., стр.1.

социалноосигурителни вноски, както и ускоряването на договорните плащания от страна на публичните органи трябва да помогнат на предприятията да облекчат проблемите си с ликвидността и достъпа до финансиране.

- (19) С нарастващото търсене на здравни услуги в началото на разпространението на COVID-19 Словения бе изправена пред предизвикателства, свързани с осигуряването на достатъчен капацитет в областта на здравеопазването. Разпространението на вируса разкри структурни проблеми в здравната система. Относително ниската гъстота на лекарите например е допълнително предизвикателство в борбата с епидемията. Поради това е важно да се наемат повече обучени здравни работници, да се защитават условията им на труд и да се назначават там, където нуждите са най-големи. Въвеждането на инструменти за диагностика, тестове и инструменти за електронно здравеопазване, които дават възможност за проследяване и за телемедицина, е от решаващо значение. От значение са и целенасочените научни изследвания и иновативните решения, за да се помогне на службите за обществено здраве да събират и използват анонимизирани данни за вземане на информирани решения. Кризата подчертава необходимостта от защита на капацитета за финансиране на системите за здравеопазване и дългосрочни грижи, на които предстои да бъдат проведени структурни реформи. Навременното приемане и прилагане на нов закон за здравеопазването и здравното осигуряване, с който се разширяват финансовите източници на здравната система и се разработват финансови буфери, ще смекчи нестабилността на финансовите ресурси по време на икономическия цикъл. Липсата на закон за дългосрочните грижи ограничи способността на Словения да се бори с разпространението на COVID-19 в най-засегнатите заведения за грижи. Тъй като възрастните хора, хората с увреждания и хората с хронични заболявания са изложени на повишен риск от тежко заболяване поради вируса, са необходими допълнителни значителни усилия, за да се осигурят качествени услуги за дългосрочни грижи, добре интегрирани със здравните услуги.
- (20) Предизвиканата от COVID-19 здравна и икономическа криза оказва безпрецедентен натиск върху пазара на труда и системата за социална закрила на Словения. Според прогнозата на Комисията се очаква безработицата да нарасне до 7 % през 2020 г. и да се възстанови до 5,1 % през 2021 г. За да ограничи бързото увеличаване на безработицата в най-засегнатите сектори, Словения прие всеобхватен политически отговор, който съчетава превантивни мерки с мерки, които имат за цел да улеснят бързото завръщане на работниците на пазара на труда. Основните ответни мерки на политиката, направени след консултация със социалните партньори, следва да се съсредоточат върху постигането на устойчиво и справедливо възстановяване чрез укрепване на съществуващите активни политики на пазара на труда и схеми за задържане на персонала, включително режими на работа при непълно работно време и въвеждане на друга, обвързана със срокове, подкрепа за предприятията, като субсидии за заплати и освобождаване от социалноосигурителни вноски. Тези мерки ще спомогнат за намаляване на загубите на доходи за всички работници, включително упражняващите нестандартни форми на заетост, както и за самостоятелно заетите лица. Гъвкавите схеми на работа, включително гъвкавост на работното място (напр. разпоредби за дистанционна работа), гъвкавостта на работното време (напр. разпоредби за гъвкаво работно време) и гъвкавостта на работните организации (напр. вътрешни за предприятията служби) могат значително да подкрепят заетостта по време на мерките за изолация и при подновяването на икономическата дейност. Поддържането на предприемаческия

дух ще бъде от решаващо значение за възобновяването на икономиката и за извършването на необходимите корекции след кризата. Поради това е особено важно да се подкрепят самостоятелно заетите лица, като се намалят административната тежест и финансовите недостатъци в сравнение с наетите служители.

- (21) За да се смекчат социалните последици от тази криза, от съществено значение е Словения да продължи да предоставя подходящ пакет от социални обезщетения. За тази цел ще бъде необходимо редовно наблюдение на въздействието на кризата върху бедността. Специално внимание следва да се обърне на възрастните хора, и по-специално на жените, при които процентът на изложените на риск от бедност или социално изключване беше по-висок от средния за ЕС още преди кризата. Изменението на пенсионното законодателство, прието от националното събрание през ноември 2019 г., се очаква да подобри адекватността на пенсиите за новите пенсионери, докато сегашните пенсионери, включително тези, които са на прага на бедността или под него, няма да се възползват от него. Допълнителната финансова помощ, предоставяна на организациите, работещи на първа линия, ще гарантира, че пандемията от COVID-19 не засяга непропорционално хората, изложени на риск от социално изключване, и че са удовлетворени основните им потребности, като хранене и здравни грижи.
- (22) През април 2020 г. бяха въведени мерки за ликвидност за предприятията, но все още съществуват жизнеспособни предприятия, като по-малки новаторски и бързо растящи дружества, чиито кредитни рейтинги все още не са достатъчно добре установени, за да имат право на гореспоменатите гаранции по заеми чрез банки. Вероятно ще е необходим по-добър достъп до алтернативно финансиране, включително финансови инструменти за дялово участие (напр. рисков капитал), особено в държави като Словения, където капиталовите пазари са недостатъчно развити. Съществуващите инструменти на Словения в областта на собствения капитал биха могли да бъдат средство за насочване на средствата за помощ към успешно излизашите от кризата предприятия, като новаторските МСП, стартиращите и разрастващите се предприятия, както е планирано от други държави членки. Прилагането на гаранциите, предвидени в правилата на ЕС, ще гарантира, че тези инжекции няма да се отразят неблагоприятно върху ефективността на предприятията или върху икономическата конкуренция.
- (23) Кризата, свързана с COVID-19, засегна сериозно способността на иначе жизнеспособни предприятия и домакинства да плащат сметките си. Ако не бъдат предприети действия, голяма част от частния сектор ще бъде изправена пред несъстоятелност. Сред мерките за ликвидност на предприятията словенското правителство въведе 12-месечен мораториум върху изплащането на обслужвани банкови кредити за нефинансови предприятия и домакинства. Ефикасността и ефективността на тази и на сходните мерки трябва да бъдат внимателно оценени и наблюдавани. Всяко неблагоприятно въздействие на мерките също следва да се коригира бързо, така че да се гарантира финансова стабилност по всяко време.
- (24) Предприятията в затруднение, и по-специално по-малките предприятия, се нуждаят не само от ликвидност и финансиране, но и от благоприятна бизнес среда. Това включва бързото и небюрокралично прилагане на мерките за помощ, свързани с COVID-19, но не се ограничава до това. Високата регулаторна и административна тежест в страната причинява разходи, които затруднените предприятия не могат да си позволят в тези трудни времена. Намаляването на

бюрократията, свързана например с разрешителните, задълженията за докладване и данъчните процедури, е ефективен начин за предоставяне на незабавна, осезаема помощ за предприятията, без да се натоварват националният бюджет и косвено данъкоплатецът. Модернизирането на правилата ще даде възможност на професионалистите да предлагат по-ефективни от гледна точка на разходите и новаторски услуги, от които предприятията се нуждаят сега. Словения създаде инструменти за намаляване на административната тежест, включително „единния документ“ и „теста за МСП“. Използването на тези инструменти вече може да бъде оптимизирано, за да се предостави незабавна помощ. Кризата ще постави допълнителен акцент върху уреждането на търговските спорове и наказателното преследване на икономическите престъпления. Ще е необходимо също така рамката на несъстоятелността да се съсредоточи в по-голяма степен върху избягването на случаи на неплатежоспособност, свързани с кризата, върху бързото прекратяване на дейността на нежизнеспособни предприятия, както и върху предоставянето на втори шанс на засегнатите лица.

- (25) За да се стимулира икономическото възстановяване, ще бъде важно да се изтеглят напред във времето готови за изпълнение публични инвестиционни проекти, както и да се стимулират частните инвестиции, включително чрез съответни реформи. Постигането на напредък по отношение на зеления преход с устойчиви проекти, като оттеглянето от въглищните мини и производство на електроенергия от въглища, би могло да бъде една такава инвестиция. Инвестирането в зеления преход, както е описано в националния план в областта на енергетиката и климата на Словения, може да допринесе за краткосрочното стимулиране на възстановяването и средносрочния период след разпространението на COVID-19. Това може да включва увеличаване на сегашния нисък дял на възобновяемите енергийни източници, укрепване на енергийната инфраструктура, намаляване на замърсяването на въздуха, което е над средното равнище за ЕС в словенските градове, укрепване на кръговата икономика, подкрепа за социалното предприемачество и ускоряване на усилията за ограничаване на потенциалното въздействие върху най-засегнатите от прехода региони и сектори. Сегашният спад на емисиите би бил краткотраен, ако не се обърне достатъчно внимание на инвестициите за чиста енергия и за климата в пакетите за икономическо възстановяване, което би причинило изоставането на Словения по отношение на целите ѝ в областта на климата. Програмирането на Фонда за справедлив преход за периода 2021—2027 г. би могло да помогне на Словения да преодолее някои от предизвикателствата, свързани с прехода към неутрална по отношение на климата икономика, по-специално на териториите, обхванати от приложение Г към доклада за страната. Това ще позволи на Словения да използва този фонд по най-добрия начин.
- (26) За да може икономическото възстановяване да включва принципа на устойчивост, ще бъдат необходими инвестиции за по-нататъшното развитие на устойчивия транспорт, както и за подкрепа на обществения пътнически транспорт и на устойчивите връзки, особено за железопътния транспорт. Кризата, свързана с COVID-19, доведе до допълнителни предизвикателства за товарния и транзитния превоз и въпреки че Словения предприе необходимите действия и позволи потока от стоки — особено стоки от първостепенно значение, това ще окаже отрицателно въздействие върху икономическия растеж на страната.

- (27) Като част от стратегията за излизане от кризата и възстановяване ще бъде важно да се подкрепят инвестициите в научните изследвания и иновациите, което е основен двигател на производителността и икономическия растеж. Още преди кризата постиженията на Словения в областта на иновациите бяха оценени само като „умерени“, което забавя усилията ѝ да догони страните с най-добри резултати. На стопанския сектор се падат 75 % от разходите в областта на НИРД. Икономическият спад още веднъж поставя под риск НИРД и иновациите на предприятията. Относително ниските равнища на иновациите, особено от страна на МСП, забавят разработването и разпространението на новаторски бизнес процеси и решения, които се изискват от кризата, свързана с COVID-19. Необходими са инвестиции, за да се помогне на новаторските МСП, включително новосъздадените предприятия, чиито дейности включват нововъзникващи технологии и радикални иновации, да увеличат производството си. Сътрудничеството между академичните среди и бизнеса е предимно ограничено до средно- и високотехнологичните сектори. Значително варира ефективността на службите за трансфер на знания, създадени от научноизследователските организации и институциите за висше образование. Връзките между академичните среди и бизнеса са от съществено значение за успешното превръщане на знанията в иновации, за подобряването на резултатите в областта на научните изследвания и иновациите в страната и за стимулирането на икономическия растеж. Публичните разходи за НИРД бяха скромни и отчасти разчитаха на структурните фондове на ЕС. Възстановяването от тази криза ще изисква приоритизиране на публичните инвестиции в научни изследвания и иновации, включително технологични и приложни изследвания.
- (28) Цифровата трансформация ще бъде от ключово значение за икономическото възстановяване след кризата. Потенциалът на страната в тази област беше илюстриран от бързото въвеждане на схеми за работа от разстояние и онлайн търговски решения от някои словенски предприятия в началото на кризата. По-голяма цифровизация на бизнес моделите и производствените процеси би разширила тези трансформации, така че да обхванат повече сектори на икономиката. Словения може да използва съществуващите знания и отлични способности в областта на роботиката, изкуствения интелект и технологията на блок-веригата, за да подкрепи разрастването на цифровизацията, така че да обхване по-малко напредналите традиционни промишлени сектори. Повторното използване на широкия спектър от данни от обществения сектор, които понастоящем са на разположение, би могло да подкрепи иновациите и икономиката, основана на големи информационни масиви. Подобряването на цифровите умения на работниците би могло да повиши тяхната пригодност за заетост сравнително бързо и да подпомогне икономическото възстановяване. Въвеждането на лесни за ползване услуги за електронно управление и цифрови обществени услуги ще спомогне за допълнително намаляване на административната тежест за предприятията. Въпреки че вече съществуват редица онлайн публични услуги, за да се използват те повече от гражданите и предприятията, ще трябва да се положат усилия за повишаване на доверието на хората и за сигурността на онлайн трансакциите (напр. въвеждане на национален електронен идентификатор, елементи на киберсигурност и на неприкосновеността на личния живот). Високоскоростните и надеждни широколентови връзки (фиксираны и мобилни), включително в селските райони, са абсолютно необходими за разработването на основни онлайн социални и

икономически услуги. Разгръщането на 5G зависи от навременното разпределяне на радиочестотния спектър за 5G.

- (29) Редовните учебни занятия за всички нива на образование са заменени с дистанционно обучение по време на мерките за изолация в домашни условия поради COVID-19. Обучението в интернет изисква подходяща цифрова инфраструктура, образователни материали и учители с необходимите умения и подкрепа за ефективно преподаване. Всички учащи, по-специално уязвимите групи, включително тези с увреждания и тези от селските райони, трябва да имат подходящ достъп до дистанционно обучение и достатъчни цифрови умения, за да могат да се възползват пълноценно от дистанционното обучение. Цифровите умения следва да заемат по-централно място в учебните програми, за да се подобрят уменията на работниците. Това ще позволи по-широко използване на дистанционната работа и на цифровите услуги, по-добро съответствие на цифровите умения с изискванията на пазара на труда, както и включването на уязвими групи, като възрастните хора или хората, живеещи в селски области.
- (30) Докато настоящите препоръки са насочени към справяне със социално-икономическото въздействие на пандемията и улесняването на икономическото възстановяване, специфичните за всяка държава препоръки за 2019 г., приети от Съвета на 9 юли 2019 г., обхващаха също реформи, които са от съществено значение за справяне със средносрочните и дългосрочните структурни предизвикателства. Тези препоръки продължават да бъдат актуални и тяхното изпълнение ще продължи да бъде наблюдавано през целия годишен цикъл на европейския семестър през следващата година. Това се отнася и до препоръките относно икономическите политики, свързани с инвестициите. Въпросните препоръки следва да бъдат взети предвид при стратегическото програмиране на финансирането по линия на политиката на сближаване за периода след 2020 г., включително за смекчаващи мерки и стратегии за преустановяване на мерките във връзка с настоящата криза.
- (31) Европейският семестър осигурява рамката за непрекъсната координация на политиките в областта на икономиката и заетостта в Съюза, която може да допринесе за постигане на устойчива икономика. Държавите членки направиха преглед на напредъка по изпълнението на целите на ООН за устойчиво развитие (ЦУР) в своите национални програми за реформи за 2020 г. Гарантирайки цялостното изпълнение на препоръките по-долу, Словения ще допринесе за напредъка към постигането на ЦУР и за общите усилия за осигуряване на конкурентоспособна устойчивост в Съюза.
- (32) Тясната координация между икономиките в икономическия и паричен съюз е от ключово значение за бързото възстановяване от икономическите последици от COVID-19. Словения следва, като държава членка, чиято парична единица е еврото, и като се вземат предвид политическите насоки на Еврогрупата, да гарантира, че политиките ѝ са в съответствие с препоръките за еврозоната и координирани с тези на останалите държави членки от еврозоната.
- (33) В рамките на европейския семестър за 2020 г. Комисията направи цялостен анализ на икономическата политика на Словения и го публикува в доклада за държавата за 2020 г. Освен това Комисията направи оценка на програмата за стабилност за 2020 г., националната програма за реформи за 2020 г. и последващите действия във връзка с препоръките, отправени към Словения през

предходните години. Комисията взе предвид не само тяхното значение за провеждането на устойчива бюджетна и социално-икономическа политика в Словения, но и тяхното съответствие с правилата и насоките на Съюза предвид необходимостта от засилване на цялостното икономическо управление на Съюза чрез принос на равнище Съюз към бъдещите решения на държавите членки.

- (34) С оглед на тази оценка Съветът разгледа програмата за конвергенция за 2020 г., като становището му⁹ е изразено по-специално в препоръка 1 по-долу,

ПРЕПОРЪЧВА на Словения да предприеме през 2020 г. и 2021 г. следните действия:

1. В съответствие с общата клауза за дерогация, да предприеме всички необходими мерки за ефективно справяне с пандемията, поддържане на икономиката и оказване на подкрепа за последващото възстановяване. Когато икономическите условия позволяват това, да провежда фискални политики, насочени към постигане на благоразумни средносрочни фискални позиции и гарантиране на устойчивостта на дълга, като същевременно засили инвестициите. Да гарантира устойчивостта на системата за здравеопазване и дългосрочни грижи, включително чрез осигуряване на подходящо снабдяване с медицински продукти от критично значение и преодоляване на недостига на здравни работници.
2. Да осигури подходящо заместване на доходите и социална закрила. Да смекчи въздействието на кризата върху заетостта, включително чрез подобряване на схемите за работа при непълно работно време и чрез гъвкави схеми на работа. Да гарантира, че тези мерки осигуряват адекватна защита за работниците, упражняващи нестандартни форми на заетост.
3. Да продължи бързо да прилага мерки за осигуряване на ликвидност и финансиране за предприятията и домакинствата и за намаляване на административната тежест. Да изтегли напред във времето изпълнението на проекти за публични инвестиции, които са в напреднал етап на развитие, и да стимулира частните инвестиции, за да се подкрепи икономическото възстановяване. Да съсредоточи инвестициите в областта на зеления и цифровия преход, по-специално в областта на чистото и ефективно производство и използване на енергията, екологичната инфраструктура, устойчивия транспорт, научните изследвания и иновациите, както и на разгръщането на 5G мрежата. Да насърчи цифровия капацитет на предприятията и да укрепи цифровите умения, електронната търговия и електронното здравеопазване.

Съставено в Брюксел на година.

За Съвета
Председател

---

⁹ Съгласно член 5, параграф 2 от Регламент (ЕО) № 1466/97 на Съвета.